

Cvičení z Občanského práva III

Doc. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.

(10)

praktické příklady – dědické právo

A. Úkoly

- a. Právní nástupnictví
- b. Dědické právo – pojem, účel, principy (včetně uplatnění autonomie vůle)
- c. Univerzální sukcese: význam
 - i. Zvláštní přechod práv a povinností v důsledku úmrtí člověka
 - ii. Zánik práv a povinností v důsledku úmrtí člověka
- d. Dědická nezpůsobilost versus vydědění
- e. Postavení neopominutelných dědiců: závěť versus zákon
- f. Postavení pozůstalého manžela, partnera, druha nebo družky
- g. Ochrana oprávněného dědice

B. Příklady

- 1) Zabývejte se tzv. testovací volností
 - a. Osoby ve věku 16 let
 - b. Osoby ve věku 17 let, která zavřela tzv. neplatné manželství
 - c. Osoby ve věku 17 let, která byla zbavena způsobilosti k právním úkonům
- 2) Paní Nováková, která byla invalidní a zcela odkázaná na péči třetí osoby, byla touto osobou pod pohrůžkou neposkytování další pomoci „donucena“, aby sepsala v její prospěch závěť a prohlášení, že tuto závěť nikdy neodvolá.
Posuďte platnost obou projevů vůle paní Novákové a postavení „donucující“ osoby v dědickém řízení.

- 3) Pan Dědeček bydlel v bytě nacházejícím se v domě s více byty na základě práva odpovídajícího věcnému břemenu, které bylo smlouvou vymezeno jako právo doživotního bezplatného užívání.
Zabývejte se situací, kdy zemře (a) pan Dědeček (b) vlastník domu.
- 4) Eva a Adam hodlali uzavřít manželství, zejména z důvodu těhotenství partnerky. Pár dnů před svatebním dnem však Adam zemřel na následky automobilové nehody.
Posuďte postavení (a) pozůstalé družky (b) dítěte, které se narodilo živé
- 5) Pan Nykodým žil ve společné domácnosti se svojí družkou a jejich společným dítětem. Jiné příbuzné neměl. Závěti pro případ smrti nepořídil.
Uveďte, kdo bude dědit v případě úmrtí pana Nykodýma. Jak by se změnila situace, kdyby otcem dítěte byl jiný muž? Posuďte význam tzv. matrikového otcovství.
- 6) Paní Karásková odkázala své neteři nemovitosti a šperky s tím, že se jedná o svatební dar, který může neteř nabýt jen pokud se vdá.
Posuďte platnost závěti.
- 7) Pan Nováček byl v době pořízení závěti podruhé ženatý. Z prvního manželství měl 2 nezletilé děti, kterým odkázal každému jednu čtvrtinu svého majetku. Ohledně další poloviny svého jmění rozhodl v závěti tak, že ji rovným dílem nabude jeho druhá manželka a jeho bratr. Manželství zůstalo bezdětné. Posléze se s manželkou rozvedl. Závěť nezrušil, neboť na ní zapomněl. Zemřel.
Kdo přichází v úvahu jako dědic a v jakém rozsahu, za situace, kdy děti jsou stále nezletilé?
- 8) Zůstavitel, pan Kryštof byl ženatý, s manželkou však nežil ve společné domácnosti již řadu let, neboť se přistěhoval ke své kolegyni ze zaměstnání. Byl bezdětný, jeho rodiče již nežili.
Uveďte, kdo bude pravděpodobně dědit.
Jak by se změnila situace, kdyby měl pan Kryštof syna? Co kdyby tato skutečnost vyšla najevo až po ukončení dědického řízení?
- 9) Pan Baláž, univerzitní profesor a sběratel, odkázal závěti veškerý svůj majetek S.O.S. vesničce. Zemřel jako ženatý. Z manželství se narodily dva synové, kteří byli také ženatí a měli potomky.
a. Uveďte, jak bude pravděpodobně probíhat řízení o dědictví.
b. Jaké má postavení manželka?
c. Jak by se mohli zachovat synové (a) kdyby dědictví požadovali
(b) kdyby hodlali respektovat vůli svého otce
- 10) V dědickém řízení vyšlo najevo, že jeden ze synů pana Kužílka nemá „svého otce“ „zapsaného v rodném listu“, neboť se narodil za války, ještě před svatbou svých rodičů.
a. Uveďte, jak bude pravděpodobně probíhat řízení o dědictví.
b. Co byste poradili synovi, aby mohl dědit?
c. Zamyslete se nad významem statusových práv.

